

Αναβιώνουν το «αρκάτζιν της Μαρούς

Πρωθείται η δημιουργία δύο γραμμικών πάρκων που καλύπτει τα όρια του Δήμου

Της Ντόρας Χριστοδούλου

Η δημιουργία δύο γραμμικών πάρκων στην Πάφο, που στόχο έχουν να αναβαθμισθεί το φυσικό περιβάλλον, να βελτιωθούν οι συνθήκες υγιεινής και ποιότητας ζωής και να αναβαθμισθεί αισθητικά ολόκληρη η Πάφος και τα οποία είναι το επόμενο μεγάλο έργο προς υλοποίηση στην πόλη, αποτελούν την αναβίωση μετά από πολύχρονες άκαρπες προσπάθειες και καθυστερήσεις του μεγαλόπνοου σχεδιασμού για τη δημιουργία του «Πράσινου Δακτυλίου» που θα περιβάλλει την Πάφο. Ενόσ έργου που σχεδιάστηκε εδώ και αρκετά χρόνια με τη συνεργασία της δημοτικής αρχής, του ΕΤΕΚ, άλλων φορέων και οργανισμών με στόχο την περιβαλλοντική βελτίωση και την ανάδειξη ξεχασμένων σημείων μεγάλης οικολογικής και κοινωνικής σημασίας για την Πάφο και το οποίο ωστόσο παρέμεινε έκτοτε γράμμα κενό.

Από το μεγαλόπνοο έργο θα ωφεληθεί ο πληθυσμός των παρακείμενων αναπτυγμένων οικιστικών περιοχών όπου υπάρχουν σχολεία και οικισμοί

Σήμερα, κάτι άρχισε να κινείται και πάλι προς την κατεύθυνση αυτή, με «όχημα» την απόφαση της σημερινής δημοτικής αρχής να υλοποιηθεί την δημιουργία δύο γραμμικών Πάρκων, τα οποία θα καλύπτουν τα όρια του Δήμου από όλες τις πλευρές, αφού το μεν πρώτο θα ξεκινά από τα όρια των Κονιών και διαμέσου του μεγάλο αργακιού που διέρχεται από το Παφιακό Στάδιο θα καταλήγει στην παραλιακή περιοχή Κάτω Πάφου, το δε δεύτερο θα ξεκινά από την περιοχή του Λυκείου Αγίου Νεοφύτου και θα καταλήγει στο δυτικό παραλιακό μέτωπο της Πάφου.

Πιο γνωστή προσπάθεια δημιουργίας του γραμμικού πάρκου είναι αυτή που αφορά στην περιοχή Κονιών-Παφιακού-Κάτω Πάφου, ενώ ο δεύτερος χώρος εφάπτεται με τις κοινότητες Χλώρακα, Έμπα και Μεσόγη. Πρόκειται συγκεκριμένα για έκταση παραπλευρώς του αργακιού που ξεκινά από την περιοχή Μεσόγης, περνάει πίσω από το Λύκειο Αγίου Νεοφύτου, συνεχίζει παρά το 10ο Δημοτικό Σχολείο, διασχίζει τα «Διπλοαρκάτζια» και την περιοχή Μουττάλου και εκχύνεται στη θάλασσα, στην Ιστορική Ακτή «Βρέξη» της Χλώρακας.

Με την κατασκευή εκτεταμένων ποδηλατοδρόμων και πεζόδρομων, με τη διαμόρφωση μικρών πλατειών που θα αποτελούσαν χώρους συνάθροισης και κοινωνικών δραστηριοτήτων, δεντροφύτευση, δημιουργία γεφυριών και δημιουργία κατά μήκος του μικρών παιδό-

τοπων, τα γραμμικά αυτά πάρκα θα μπορούσαν να αποτελέσουν στολίδι για τα δεδομένα της Πάφου, εκτιμούν οι τοπικοί παράγοντες. Την ίδια στιγμή, υποστηρίζουν, θα σταματούσε η περιθωριοποίηση που επικρατεί, αντιπροσφύη της υφιστάμενης αρνητικής περιβαλλοντικής εικόνας και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος από αυθαίρετες επεμβάσεις ασυμειδητων.

« Από το έργο θα ωφελούνταν κυρίως ο πληθυσμός των παρακείμενων αναπτυγμένων οικιστικών περιοχών όπου υπάρχουν σχολεία και οικισμοί, θα δημιουργείτο ένα ασφαλές δίκτυο διαδρομής για ποδηλατιστές και πεζοπόρους, ενώ η σύνδεση του με το παραλιακό μέτωπο θα μπορούσε να προσελκύσει και τουρίστες σε μια διαφορετική περιήγηση», τονίζουν. «Επιπρόσθετα θα βοηθούσε στον περιορισμό και αποτροπή ρύπανσης της κοίτης με άχρηστα υλικά και σκουπίδια όπως συμβαίνει σήμερα σε πολλά σημεία».

Η σημερινή στόχευση του Δήμου Πάφου αποτελεί τμήμα του σχεδιασμού για τον «Πράσινο Δακτύλιο», τις πρόνοιες του οποίου φέρνει σήμερα στη δημοσιότητα ο «Φ». Το τότε μέλος του ΕΤΕΚ και εκ των πρωταγωνιστών του σχεδιασμού και των προσπαθειών, Γιάννης Κουτσόλαμπος, δηλώνει ότι τα δημοτικά σύνορα της Πάφου καθορίστηκαν σε αργάκια και ποταμιές με ονόματα που δε θυμόμαστε πια.

« Αργάκιν του Κτήματος, των Λιμναρκών, Κοσκινας, αρκάκιν της Μαρούς», τονίζει. « Στις περιοχές όπου υπήρχε ανάπτυξη, σύμφωνα με τις οδηγίες της Πολιτείας, σε περίπτωση οικοπεδοποίησης το πράσινο δινόταν σε επαφή με το αργάκι. Έτσι βαθμιαία δημιουργήθηκε μια αλυσίδα δημόσιων χώρων πρασίνου σε κάποιους απο τους οποίους έγινε και φύτευση. Σε κάποια άλλα σημεία οι ρεματιές έχουν αποκάλυπτα καταπατηθεί, η κοίτη έχει καλυφθεί και χρησιμοποιείται ως βεράντα των σπιτιών. Άλλα τμήματα της κοίτης έχουν τσιμεντωθεί για να μην πέφτουν μέσα τα παιδιά, ενώ βάλαμε και κάγκελα. Αφήνω βέβαια τους χειμάρρους που θάφτηκαν κυριολεκτικά απο την ανάπτυξη, όπως ο Κασικαντάρης».

Κατά την τελευταία αναθεώρηση του Τοπικού Σχεδίου Πάφου, αναφέρει, ο Δήμος Πάφου έκανε μια στρατηγική επιλογή αποδεχόμενος την πρόταση του ΕΤΕΚ για τα δημοτικά όρια και τους ποταμούς που τα καθορίζουν. Πιστεύω ότι η σημασία αυτού του σχεδιασμού είναι μεγάλη, ιδιαίτερα σε βάθος χρόνου, τονίζει.

« Το ποσοστό πρασίνου που έχουμε είναι μικρό και η διάταξη του κατατεμαχισμένη και αντιπαραγωγική. Αν και ο χάρτης των ζωνών δείχνει μια μεγάλη ζώνη

πρασίνου στα βορειοανατολικά δημοτικά όρια, η γη είναι ιδιωτική. Μέχρι να περάσει από τη Βουλή ο νόμος για τη μεταφορά αναπτυξιακών δικαιωμάτων ο Δήμος δεν έχει νομικά εργαλεία ή κονδύλια για να επέμβει.

Ακόμα ένα θέμα, λοιπόν, επάνω στο οποίο πρέπει να γονατίσουμε, να μελετήσουμε, να σχεδιάσουμε και να προωθήσουμε. Το όραμα πρέπει να δείχνει το δρόμο και τα επιμέρους προβλήματά του να λύνονται ένα προς ένα».

Όταν ο Πράσινος Δακτύλιος Πάφου κάποτε ολοκληρωθεί, εξηγεί ο αρχιτέκτονας μέλος του ΕΤΕΚ, θα μπορεί κάποιος να ξεκινά από το Αλμύρα, να ανεβαίνει ως το στάδιο, τον κυκλικό κόμβο εισόδου της πόλης, Αναβαργός, Διπλαρκάκια και πίσω στη θάλασσα.

«Με μια σειρά διαδοχικά γραμμικά πάρκα ώστε να βοηθηθεί η φύση να επανέλθει. Όπου να μπορεί ο κόσμος να περπατήσει όποια απόσταση θέλει, ξεκινώντας από τη γειτονιά του. Όπου να μπορούν να διοργανώνονται εκδηλώσεις, αγώνες ανωμάλου δρόμου, κυριολεκτικά ο γύρος της Πάφου, ίσως βρεθεί και ένα κέντρο περιβαλλοντικής πολιτικής κάπου στο Αναβαργός όπου η ζώνη πλαταινεί, μόνο η φαντασία μας θέτει το όριο».

Το όραμα για τον Πράσινο Δακτύλιο Πάφου, επισημαίνει ο κ. Κουτσόλαμπρος, έχει δειλά-δειλά αρχίσει σε διάφορα σημεία του. Από το Παφιακό Στάδιο προς τα νότια, τονίζει, υπάρχει ένα εξαιρετικό παραποτάμιο δάσος, αν και δυστυχώς σε κάποια σημεία η φύτευση είναι ατυχής με ξενικά είδη άσχετα με περιβάλλον ποταμιάς.

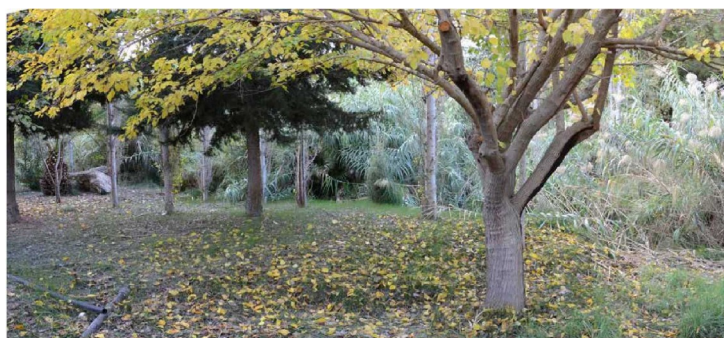
«Επειδή η φυτεμένη ρεματιά λειτουργεί σαν οικολογικός διάδρομος, η φύση έχει αρχίσει να αυτορυθμίζεται, ακόμα και η πανίδα άρχισε να επιστρέφει, με βατράχια και άλλα μικρά ζώα», τονίζει. «Είναι επίσης προφανές ότι το περιβάλλον, η ποιότητα ζωής αλλά και η αξία των κοντινών περιουσιών είναι ιδιαίτερα ψηλές.

Δεν είναι υπόθεση ενός ή δύο χρόνων. Θέλει χρόνια μελέτης, διεκδικήσεων, πιέσεων για το νομοθετικό πλαίσιο και τη μεταφορά αναπτυξιακών δικαιωμάτων με τρόπο ικανοποιητικό για τους πολίτες. Αλλά είναι μονόδρομος για την Πάφο. Πρέπει να κάνουμε πράξη το μοναδικό χώρο πρασίνου που μας απέμεινε. Επώνυμος και βαφτισμένος, ο Πράσινος Δακτύλιος. Κυκλοφοριακός δακτύλιος ανθρώπων, φύσης, περιβάλλοντος και ποιότητας ζωής».

Στα πλαίσια των διεργασιών για αλλαγή του Τοπικού Σχεδίου Πάφου τα προηγούμενα χρόνια, το ΕΤΕΚ Πάφου είχε καταθέσει υπόμνημα με απόψεις προς τον Δήμο Πάφου, μεγάλο μέρος του οποίου καταλάμβανε το θέμα του Πράσινου Δακτυλίου.

Σε αυτό τονίζονταν τα πλεονεκτήματα της δημιουργίας πάρκων, η ανάγκη να αποτελέσει πλέον στρατηγικό στόχο η δημιουργία χώρων πρασίνου σημαντικού μεγέθους τα οποία θα έχουν την κρίσιμη μάζα που θα επιτρέψει την ανάπτυξή τους σε μητροπολιτικά αστικά πάρκα και η δημιουργία χώρων υψηλής βιοποικιλότητας όπου η φύση θα αφεθεί να αναπτυχθεί μόνη της μετά από μια αρχική περίοδο προσηκτικού στησίματος.

«Στην παρέμβαση εκείνη», παρατηρεί ο Γιάννης Κουτσόλαμπρος, «το ΕΤΕΚ τόνιζε ιδιαίτερα το ότι κομβικό είναι το θέμα της προστασίας των χειμάρρων και άλλων προστατευόμενων πτυχώσεων του εδάφους ιδιαίτερα εάν είναι και ενεργοί αγωγοί ομβρίων. Εδικά γι' αυτούς πρέπει να γίνει επαναφορά στη φυσική λειτουργία του χειμάρρου ως μέσου συλλογής, απορρόφησης και μεταφοράς ομβρίων, καθαρισμός και απομάκρυνση καταπατήσεων και παρανομιών και σχεδιασμός συστημάτων καθυστέρησης και κατακράτησης των ομβρίων υδάτων σύμφωνα με τις αρχές της αειφορίας».

Ζώνη προστασίας του περιβάλλοντος

Παρέμβαση για το θέμα είχε κάνει και η τότε Συμβουλευτική Επιτροπή που αποτελείτο από ειδικούς σε θέματα πολεοδομικά, αρχιτεκτονικά και περιβαλλοντικά και η οποία λειτουργούσε υποστηρικτικά προς τη δημοτική αρχή.

Σε σχετικό υπόμνημά της προς τη δημοτική αρχή η Επιτροπή αυτή πρότεινε την ενίσχυση των σημερινών Ζωνών Πρασίνου με νέες, βασισμένες στους χειμαρρους.

«Στην τοπογραφημένη κοίτη», ανέφερε χαρακτηριστικά το

υπόμνημα, «πρέπει να προστεθούν η Ζώνη Προστασίας του χειμάρρου, τυχόν χώροι δημοσίου πρασίνου που έχουν παραχωρηθεί στην περιοχή και εκτάσεις κυβερνητικής γης που συνορεύουν με τα παραπάνω. Προτείνεται η δημιουργία ειδικών ζωνών ανάπτυξης γύρω από συγκροτημένα πάρκα στις οποίες το ποσοστό παραχωρούμενου δημοσίου πρασίνου να είναι το 30% με τις εξής προϋποθέσεις: Για σκοπούς υπολογισμού του αναγκαίου εμβαδού πρασίνου της ανάπτυξης, όλη η έκταση πλην ρυμοτομίας θα λογίζεται σαν οικιστική και το ποσοστό του πρασίνου 15%. Το επιπρόσθετο 15% του πρασίνου δεν θα υπολογίζεται στη μέτρηση του συντελεστή Δόμησης. Θα προβλέπεται αύξηση του συντελεστή δόμησης κατά 20% και αύξηση του αριθμού των ορόφων με ανάλογη μείωση της κάλυψης.

Τα κτήρια θα είναι πολύ υψηλής αισθητικής στάθμης και θα εγκρίνο-

νται υποχρεωτικά από την αρμόδια Επιτροπή Αισθητικού Ελέγχου (ΕΑΕ). Η τοπιστέχνηση θα γίνεται μετά από σχεδιασμό υψηλού επιπέδου π.χ. με αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και όχι σαν απλή υποχρέωση του ιδιοκτήτη. Στόχος όλων αυτών, θα είναι η πρόσθεση επιπλέον συμπαγών περιοχών πρασίνου στο πάρκο».

Οι πλείστες των παρεμβάσεων αυτών, καταλήγει ωστόσο ο Πάννης Κουτσόλαμπρος, δεν αποτέλεσαν ποτέ μέρος μιας πρακτικής προσπάθειας αλλαγών, είτε δεν λήφθηκαν καν υπόψη.